

Maa- ja metsätalousministeri Sirkka-Liisa Anttila

Asia: Suomen metsäpeurakannan hoitosuunnitelma, metsäpeuran Kainuun osakanta

METSÄPEURAN HOITOSUUNNITELMA EI OLE TOTEUTUNUT

Arvoisa rouva ministeri,

Ylä-Vieksin kyläyhdistys ry Kuhmon luoteisnurkasta tuo tällä kirjeellä tietoonne syvän huolensa metsäpeuran selviytymisestä monimuotoisena eläinlajina. Kyläläisiämme huolettaa itse eläin, teitä varmasti sen lisäksi Suomen erityisvastuu metsäpeurasta.

Metsäpeura oli Suomessa menneinä vuosisatoina tärkeä riistaeläin. Ylä-Vieksilläkin sitä todistavat monin paikoin vielä havaittavissa olevat peurakuopat. Petra kuitenkin hävisi maastamme runsas sata vuotta sitten, mutta suureksi iloksemme palasi. Ensimmäiset Venäjältä tulleet metsäpeurat havaittiin 40-luvulla Kuhmossa ja täällä näkivät myöhemmin päivänvalon myös ensimmäiset maassamme syntyneet vasat. Siinä vaiheessa Ylä-Vieksi oli jo peuran talvilaidunalueena. Aivan viime vuosiin saakka turvasi vankka Venäjän Karjalan kanta Kainuun metsäpeurojen monimuotoisuuden.

Metsäpeurojen määrä lisääntyi Kainuussa vuoteen 2001 saakka, jolloin saavutettiin 1700 yksilön taso. Tuon jälkeen on kanta erittäin huolestuttavasti pienentynyt, vuosina 2001 – 2008 keskimäärin 9 % vuodessa, pudotakseen alimmillaan 880 pään jakson lopussa. Kunnes vuonna 2009 saatiin helikopterilaskennan tulokseksi [toivorikkaasti](#)¹ 921 peuraa. Ilo jäi lyhytaikaiseksi ja muuttui järkytykseksi tänä vuonna. Laskennassa löytyi enää 811 eläintä (Liite1), joten romahdusta oli nyt 12 %. Onko otettavissa olevia askelmia alaspäin vielä jäljellä?

Syitä katoon lienee useita. Petoja ja etenkin susia on pidetty takavuosina suurimpina syyllisinä. Maa- ja metsätalousministeriön ja RKTL:n mukaan susien määrän väheneminen olisi kuitenkin vaikuttanut peurakantaan myönteisesti jo vuonna 2009 (ks. alaviite 1). Kun entinen esillä pidetty syy-seuraus -suhde ei näytä enää riittävän selitykseksi, on kaikki muutkin mahdolliset syyt otettava vakavasti tarkasteluun.

Kainuun 811 metsäpeuran kannasta 449 eläintä vietti kevättalven 2010 Ylä-Vieksillä Vuosangan (suomeksi "Peuranvasa") ampuma- ja harjoitusalueella ja sen välittömässä läheisyydessä valmistautuen vasomiseen. Alueen toimintojen vaikutus peurakantaan on lopultakin suostuttava selvittämään. Yhdistys viittaa asiassa 31.3.2010 tekemäänsä [vireillepanoon](#)² (Liite 2). Kevään 2010 jäljelläolevaa vasomista ei ilman päättäväisiä ja nopeita toimia voi tapahtua ainakaan "Peuranvasassa". Puolustusvoimien olisi osoitettava joustavuutta, kun sillä on vaihtoehtoja. Rovajärven ampuma-alue on lähes 10 kertaa Vuosangan kokoinen.

Kehityssuunnan tekee erityisen vakavaksi se, että Venäjän Karjalan metsäpeurat ovat ilmeisesti vähentyneet lähes olemattomiin. Tämän seurauksena lajin säilyminen elinvoimaisena on ratkaisevasti Suomen metsäpeurakannan varassa. Siinä taas Kainuun osakanta on avainasemassa, koska se on koko maailman ainoa jäljellä oleva monimuotoinen ja, toivottavasti, vielä riittävän

1 http://www.rktl.fi/riista/riistavarat/kainuun_metsapeurat.html

2 http://www.vieksi.fi/documents/Kainuu_Vireillepano_310310.html

suuri kanta. Lajin monimuotoinen kokonaiskanta saattaa olla juuri nyt pienimmillään sitten viime jääkauden. Monimuotoisuutta luultavasti jo koko ajan peruuttamattomasti menetetään.

Maa- ja metsätalousministeriön toimesta on vuonna 2007 laadittu Suomen metsäpeurakannan hoitosuunnitelma, julkaisu 9/2007. Hoitosuunnitelman tavoitteina on muun muassa säilyttää metsäpeurakanta elinvoimaisena ja rotupuhtaana. Suunnitelman mukaan sen laadinta tapahtui siten, että Suomelle asetetut kansainväliset velvoitteet metsäpeurakannan hoitamisesta toteutuisivat. Suunnitelman toteuttamista seurattaisiin ja tarvittaessa suunnitelmaa tulnaisiin kehittämään. Vuonna 2010 on pakko todeta, että suunnitelman tavoitteet ovat karanneet käsistä ja alkaa olla selittelyn aika.

Arvoisa rouva ministeri, Te ja apulaisosastopäällikkö Krogell toteatte suunnitelman johdannossa, että tärkein kysymys liittyy eläimeen itseensä: *"Onko metsäpeuran tulevaisuus turvattu osana suomalaisen luonnon monimuotoisuutta?"* Nykymenolla on kysymykseen annettava kielteinen vastaus. Suomelle annettu ja sen syystäkin ilomielin ottama erityisvastuu on jäämässä kantamatta.

Hoitosuunnitelmassa esitetään, että Kainuun osakannan taantuma pysäytetään tarvittavin toimenpitein. Tarvittaviin toimenpiteisiin ei selvästikään ole ryhdytty, koska kanta vain laskee. Hoitosuunnitelman mukaan, mikäli pysäytys ensin onnistuisi, kasvatettaisiin Kainuun osakantaa poronhoitoalueen ulkopuolella siten, että välitavoitteena saavutettaisiin vähintään vuoden 2001 taso 1700 yksilöä. Kun suunta on täysin päinvastainen, ei Suomella ole enää varaa olla turvautumatta kaikkiin mahdollisesti myönteisesti vaikuttaviin järkeviin toimenpiteisiin.

IUCN:n uhanalaisuus-kriteerit ovat jo hyvän aikaa edellyttäneet metsäpeuran siirtämistä viipymättä silmälläpidettävistä lajeista vähintään vaarantuneisiin (VU) ellei peräti uhanalaisiin (EN). Maa- ja metsätalousministeriön tulisi osaltaan huolehtia, että tänä vuonna julkaistavassa seuraavassa uhanalaisten lajien luettelossa metsäpeuran uhanalaisuus viimeistään tarkistetaan varovaisuusperiaatetta noudattaen.

Onko metsäpeuran hoitosuunnitelma enää uskottava? Yhdistyksemme mielestä on jo ministeriön lupaamien tarvittavien toimenpiteiden aika.

Kunnioittaen,

Ylä-Vieksin kyläyhdistys ry
Niemenkyläntie 165
88730 Ylä-Vieksi
sähköposti: kylayhdistys@vieksi.fi
www.vieksi.fi

Eeva Kyllönen
puheenjohtaja

Timo Niskanen
varapuheenjohtaja

Pekka Pääkkönen
hallituksen jäsen

Liitteet:

Liite 1: MetsäpeuranKannanKehitys120510.pdf

Liite 2: Ylä-Vieksin kyläyhdistys ry:n vireillepano 31.3.2010 linkeineen

Tiedoksi:

Sähköpostin tiedoksi saaneet